

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Bolesti vzklic iz Koroške!

V 14. seji koroškega deželnega zbora poročal je poslanec vitez Moro (to je isti Moro, kateri je v državnem zboru trdil, da se koroškim Slovincem nikakešne krivice ne godijo) v imenu finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega in deželno-šolskega zaklada za 1882. leto. Potrebščine normalno-šolskega zaklada iznašajo 415 gl., dohodki pa 8274 gl., ostaje torej čisto aktivnega premoženja 7859 gl. Potrebščine deželno-šolskega zaklada iznašajo 304.541 gl., dohodki 28.989 gl., ostaje torej primanjkljaj v znesku 275.552 gl., kateri se v proračun deželnega-zaklada vstaje. Za nas Slovence je omenjena seja posebne važnosti, kajti g. Moro stavil je dva predloga, katerih drugi se glasi: „Deželni zbor koroški izreka c. kr. deželnemu šolskemu svetu, posebno pa njegovim izvršujočim članom svoje priznanje k načinu, po katerem je isti šolske postavbe interesom in zahtevam vsega prebivalstva do zdaj izvrševal“. Deželni predsednik g. Schmidt-Zabiérow se je potem v imenu deželnega šolskega sveta zahvalil za izrečeno zaupnico ter obljubil, da hoče deželni šolski svet tudi zanaprej v enakem smislu delovati. Deželni šolski svet je nas Slovence do zdaj vedno germanizoval, kajti znano je vsemu svetu, da se pri nas materini naš jezik slovenski v ljudske šoli popolnem prezira in izbacuje, in denes vemo, da zdanja Taaffejeva vlada, katera je slovesno izrekla, da ne bode pripustila „Slovane na steno pritiskati“, nobene usmiljenja z nami ne občuti, ter da se bode koroški Slovenec tudi zanaprej ponemčeval z vladno pripomočjo. Tužna nam majka! Vsekako čudno pa je, da se jedini naš posla-

nec g. And. Einspieler nij potegnil za nas Slovence ter molčal. Omenjena resolucija sprejeta je bila brez vsake debate. Mej tem, ko ste kranjski Slovenci čvrsto potegnili se za narodno šolstvo, naš poslanec molči. Zakaj nij g. Einspieler vstal ter v imenu koroških Slovencev, v imenu svojih volilcev izrekel, da mi v uobenem oziru deželnemu šolskemu svetu ne moremo izreči zaupnice? Zakaj nij povedal deželnemu zboru, da naš deželni šolski svet šolskih postavb nij popolnem izvrševal. Kako se pri nas izvršuje §. 51 učnega reda od 20. avgusta 1870, kako §§. 3, 6 in 31, odstavek 2 državne šolske postavbe od 14. maja 1869! Mari g. Einspieler tega ne vé? Ali se pa morebiti boji naših nemških vitezov? Sploh pa je g. Einspieler nasproti našej deželnej vladi preveč optimističen, on prerad verjame obljubam deželnega predsednika. Mislimo pa, da se je zdaj preveril, da nas bodo ponemčevali še zanaprej, kakor do zdaj, morda po izrečeni zaupnici še huje, toliko časa, da se bode veja narodnega našega drevesa posušila, odkrnila in padla na tla, sovražniki naši pa bodejo veselo vzkliknili: „Slovenske Koroške nij več!“ Slovenske državne poslance pa še jedenkrat prosimo pomoči, naj se oni potegnajo za nas, naj vladi, posebno g. ministru Konradu povedó, da se Slovincem na Koroškem krivica godi, naj oni zabranijo, da se najhujše ne prigodi — da narod naš popolnem ne propade.

R.

Iz kranjskega deželnega zbora.

XI. seja 20. oktobra 1881.

(Dalje.)

Za dr. Zarnikom poprime besedo dr. Schaffer. On pravi, da hoče narodna stranka uvesti

popolnem federalizmu, kajti po njihovem mnenju moral bi biti deželni predsednik odgovoren. Velike reforme, kakor nasvetovana, izvesti se zamorejo le tedaj, kadar je v državi mir, ne pa zdaj, ko je velik kreg in nemir mej vsemi strankami, zdaj ko ministerstvo Taaffejevo vlada s tako lahkomišelnostjo in frivolnostjo, (Ugovor pri narodnej stranki in mej poslušalci. Dr. Zarnik kliče: Oho! oho!) da je kar groza, kar je razumljivo, ker minister Taaffe dela z raznimi strankami „tauschgeschäfte“, da njega podpirajo in zaradi tega je tudi popolnem zmešan zašel na kriva pota. (Oho! oho! mej narodnimi poslanci.) Tudi konfiskacije so se pod Taaffejevim ministerstvom grozno pomnožile. (Glasen smeh mej poslanci in poslušalci. Dr. Zarnik: Mi smo jih šteli prej in zdaj.) Dalje pravi dr. Schaffer, da nij države na svetu, katera bi dovolila tako ravnopravnost, kakor jo Slovenci zahtevajo. (Smeh! Dr. Zarnik: Jih bomo že naveli.) Da se nij razpustil deželni zbor, zato imel je Taaffe uže svoje uzroke, kajti izročiti nij hotel dežele nesposobnej narodnej stranki. (Gromoviti smeh.) Potem se prične pritoževati dr. Schaffer nad deželnim predsednikom. Ta mož meni, da je vladni list večkrat uže prinesel enunciacije nezaslišane baže proti nemški stranki. Vladni list „Laib. Zeitung“ da jih je imenoval „ein winselndes haufflein“, da se je smešil v vladnem listu deželni šolski svet, da so se c. kr. uradniki pri volitvah v mestni zastop ljubljanski na do sedaj nezaslišani način od deželnega predsednika terorizirali in da je vlada Taaffejeva, kar se tiče prestavljanja nemške stranke privrženih uradnikov, storila več, da bi jih kaznovala zaradi njih mišljenja, več, ko vse prejšnje ustavoverne vlade. (Smeh.) Tako daleč je prišlo, da so narodni poslanci denuncirali jed-

Listek.

F a u s t.

(Spisal Ivan Turgenev, preložil M. Malovrh.)
Entbehren sollst du, sollst entbehren.

Faust, I. Theil.

(Dalje.)

Peto pismo.

(Isti istemu.)

M 26. junija 1850.

Minilo je uže precej časa, odkar Ti nijsem pisal — dragi moj Simuška. Ako se ne motim, je tega uže mesec dnij. Imel sem Ti mnogo kaj povedati ali postal sem prelén in tudi to je treba, da priznam: ves čas sem namreč na Tebe jako malo mislil.

Iz poslednjega Tvojega pisma razvidel sem, da nekaj slutiš, kar pak nikakor resnično nij. Ti meniš, da norim za Vero (katere nikakor ne morem znati Vero Nikolajevno). Zelo se

varaš. Istina je, da jo često obiščem in da se mi dopada . . . A komu se tudi ne dopada? Želel bi Ti, da si na mojem mestu. Vera je čudna stvarica. Vse brzo umeje, ali izkustva nijma ni toliko, ko dete. O vsacem predmetu sodi bistro in zdravo ter ima čuvstvo za vse, kar je lepo. Neprenehoma hrepeni po resnici in za vsem, kar je vzvišeno. Vse umeje popolnoma, naj si je tudi pogrešno ali celo smešno. Nad vse jo pa lepša njena ženska nežnost in čisto srce. Naj Ti še nekaj družega povém. V tem meseci čitali in razgovarjali smo se mnogo. Kadar kaj žnjo čitam, se mi neznani svetovi odpirajo, ter čutim neko do zdaj neuživano slast. Ona se ne razburi tako lahko, niti mara za šum in ropot. Ako se jej kaj dopade, oblije jej lice tiho veselje v takšnih trenutkih, jako plemenito in polno dobrote. Vera ne zna laži: od rane mladosti naučena je samo resnico govoriti. Od todi jej je tudi

v poeziji resnica le nekaj prirojenega. Tako jo najde, lahko, ko starega znanca . . . Velika, redka sreča! Za vse to gre majki hvala. Videvši Vero rekel sem mnogokrat samemu sebi, da Goethe prav pravi veleč:

„Ein guter mensch in seinem dunkeln drange,
Ist sich des rechten weges wohl bewusst.“

Samo to me jezi, da je Prijmkov vedno okolo nas. (Prosim Te, da se ogneš vsakej šali, ter da najino čisto prijateljstvo ne onečistiš z nedostojnimi mislimi.) Ta človek razume toliko o pesništvu, ko jaz o sviranju na flavti, a vede se, kakor da bi Bog zna koliko koprnel po čitanju. Časih hoče se tudi Vera o mojej potrpežljivosti osvedočiti. Izenada obide jo volja, da neče o pesništvu nič vedeti, niti neče, da se o tem govori, nego plete, ali se igra z malo Natalijo, ali se razgovarja z postreškinjo, ali neprestano pri oknu sloni; a časih začne se tudi s svojo služkinjo — kar-

nega našega moža (Vestenecka) v javnej zbornici. (Glasen smeh.)

Deželni predsednik g. Winkler: Jaz mislim, da predmet, o čemer se razgovarjamo sedaj, ne daje povoda, da se vlečejo v tej visoki zbornici take stvari na dan. Osebito pa je napravil poslanec dr. Schaffer nekoliko opazek, na katere sem primoran odgovoriti. Dr. Schaffer je rekel, da vlada deluje z lahkomiselnostjo in frivolnostjo. Te trditve so popolnem neutemeljene in jaz se zavarujem proti takim neopravičenim napadom na c. kr. vlado in jih z vso odločnostjo odvracam, ker bijejo resnici v obraz. G. predgovornik je trdil, da je kreg in prepir v deželi, a to ni istina; gospodje somišljeniki gospoda predgovornika bi radi zbudili vero v njihove besede, a ne bode se jim posrečilo, kar vsak jasno vidi, da pretiravajo. Vse stranke, katere nimajo državnega krmila v rokah so jako nezadovoljne, isto tako tudi ustavoverna stranka. Bila je dolgo časa na vladnem krmilu, imela je večino v državnem zboru in kot taka delila milost narodom, če jej je dopalo, ali pa jim odbila prošnje. Da je ustavoverna stranka propala, je večinoma sama kriva. Zdaj pa ima večino v državnem zboru taka stranka, v katerej so zastopani vsi avstrijski narodi. Trdilo se je tudi, da name vplivajo politične stranke. Kjer so razne stranke, skuša vsaka, da bi zadobila na odločilnem mestu svojim zahtevam poslušno uho. Jaz ne vem, ali se niso, kakor se je to naglašalo v debati, prejšnji načelniki vlad odvracati pustili od njihovih načel, a kar se mene tiče, moram odločno zahtevati, da se meni prizna popolna neodvisnost in nepristranost, kajti, dokler sem jaz načelnik deželne vlade, nij in ne bode nikdo name vplival, jaz bodem hodil kakor do zdaj pot resnice in pravice in zato se sklicujem lahko ne le na sodbo svojih predstojnikov, nego i na mnenje cele dežele. (Živahna pohvala.) Pritožil se je tudi moj g. predgovornik, da je c. kr. vlada v vladnem listu na nezaslišan način njega stranko (nemško) napadala. Ali jaz vprašam, če ista stranka na vse mogoče načine žali c. kr. vlado v svojih časnikih, da bode imela pač c. kr. vlada pravico, da se proti neopravičenim napadom brani v svojem organu. Reklo se je, da je c. kr. vlada napadala deželni šolski svet v vladnem časniku, a to ni istina, nego vladni list je le nasproti drugim poročilom časnikov omenjal, da upeljava slovenskega

jezika na učiteljskih ljubljanskih nikakršna koncesija narodne stranki, nego jedino le čim pravice. Trdilo se je tudi, da je c. kr. vlada c. kr. uradnike pri lanskim mestnih ljubljanskih volitvah terorizirala, jih silila, naj glasujejo za kandidate narodne stranke. To je popolnem neistina. Na nobenega c. kr. uradnika se nij pritiskalo, jaz niti jednemu nijsem rekel, naj glasuje tako ali drugače, nego vsakemu je bilo popolnem svobodno, da je glasoval kakor koli je hotel. Da bi se bil kateri uradnik ukoril zaradi političnega mnenja, meni nij znano, in dokler se mi to ne dokaže, primoran sem jednaka natančevanja kot popolnem neopravičena in nedokazana, odločno zavračati. (Dobro! dobro!) (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. oktobra.

„Petrogradske Wjedomosti“ govore v daljšem članku o avstrijske vnanje politiki po smrti barona Haymerla. Ta list pravi: Naj si bode naslednik umrlega ministra, kdor hoče, ali Hübnér, Scechenyi, Schwarzenberg, Clam-Martinitz, Trauttmansdorff, Potocki, imel bode težaven stan; če se mu pa posreči, da Avstrijo pripravi v historični tir prejšnje srečne Avstrije, prijateljice severnih vlastij, smel bode računati na večjo in stalnejšo hvalo, kot prouzročitelj berlinskega miru. „Mi pa želimo“, končuje list, „da volitev izpade v blagor interesov habsburške dinastije, s katero je Rusija, uže tako dolgo v prijateljske zvezi“. Te besede pač kažejo, da je shod v Gdanskem nekoliko spremenil situacijo mej velesilami. Avstrija mora se nagibati proti Rusiji, če neče s svojo misijo v orijentu popolen fiasco napraviti.

Ustavoverna gospoda avstrijska se menda vzlic temu, da je razpisala darilo za tekst najboljše narodne nemške himne, „ki naj bi Nemce v Avstriji v brambi njihovega nemštva utrjala“, ne bode mogla združiti v nemški klub, kajti „Dt. Ztg.“ uže javlja, da bodo nemški liberalci stopili „v staro zvezo“. Menda vse to njihovo bobnanje in velikačenje nij bilo družega, kakor izrodek nekaterih od šampanjca razgretih glav. Istinito, kaj pomaga človeku, če raztrga verige, če pa je v notranjem razjeden od strupa gnilobe. Ta gospoda je odgospodarila.

V Dalmaciji se vrši novačenje prav mirno. Nemški listi, ki so prej toliko vedeli pripovedovati o uporih ljudstva proti novačenju, zdaj kaj pohlevno govore. Poznati jih treba! Kjer mogó grditi Slovane in mu predbacivati kaj napačnega, so koj pripravljeni!

Vnanje države.

Glavni predmet, o katerem zdaj pišejo vsi listi, je prihod italijanskega kralja

na Dunaj. On ostane v Beči in se ne poda naprej v Berlin. Kaj je povod, da je prišel Humbert na Dunaj in kaj pomeni to obiskovanje? O tem piše „Politik“ tako-le: „Publicist mora denes priznati, da je shod na Dunaji direktna posledica nemško-avstrijske zveze. Prva vidna posledica te zveze je bil shod v Gdanskem. Tam se je približala Rusija nemško-avstrijske zvezi. V tem trenutku, ko se je to zgodilo, morala se je Italija približati Avstriji, ker jedina zaveznik, na katerega je mogla še Italija v vojni proti Avstriji računati, je bila Rusija. Da bi napravil italijansko-rusko zvezo, potoval je o svojem času italijanski glavni diplomat Nigra iz Pariza v Petrograd. On se zdaj vrača v Pariz nazaj — najboljši dokaz, da se ti načrti ne dajo doseči. Dunajski shod je dopolnitev Gdanskega shoda, Rusija in Italija se pridružita avstro-nemške zvezi. Čemu? Ljudje, ki imajo živo domišljijo, menijo, da bode ta zveza štirih velelastij rešila orijentalno vprašanje, ki ne obseza le evropske Turčije, marveč tudi severno Afriko“. Dalje pravi ta list, da bi ta zveza štirih velelastij vsakako imela moč rešiti to vprašanje, a da vendar ta zveza nijma nič opraviti z reševanjem orijentalnega vprašanja, da ta zveza pomeni le evropski mir.

V Parizu je bilo v 22. dan tega meseca ministersko pesvetovanje. Baj, da ministerstvo ne bode dalo prej ostavke, dokler se ne snideta zbornici. Gambetta se pogovarja z odličnimi politiki in misli se, da je glavni tema teh razgovorj sestava novega ministerskega kabineta. Kakor poročajo brzojavi, podal se je danes Gambetta na potovanje po severni Franciji, kjer bode na raznih krajih pri banketih govoril politične govore.

Turčija se Bolgariji nasproti vedno bolj strogo obnaša, ona ne odgovarja več na bolgarske vloge. Bolgarski agent v Carigradu Balanov hoče odpotovati. Kakor človek v zadnjih življenja svojega trenutkih, tako hoče Turčija zdaj kazati še moč, a vendar vsak ve, da je gnila, popolnem oslABLJENA.

V Tuneziji se francoska vojska pripravlja na odločilen napad na vstajnike. Pripravila si je za več dni provijanta in streliva. Tako oskrbljena misli dalje prodirati v deželo. Kakor poročajo brzojavi, nadeje se, da se vstajniki ne bodo dosti upirali.

Popisi.

Izpod Moskve [Izv. dop.] V Petrogradu zborujejo eksperti, ali kakor „Novoje Vr.“ predlaga imenovati jih po domače „dumnije ljudi“ (duma-misel, torej misleči, umni ljudi). Posvetujejo se, kako bi bilo mogoče preseči vsenarodno rabo „spiritnih napitkov“, to je vsacega roda žganja. Pri nas je torej najnovejša, modno vprašanje — pijanstvo! Celó podrobnosti „sověščanja“ imele bi za vas svoj interes; pa bojim se uredništva „Slov.

tati. Osvedočil sem se, da je najbolje o takej priliki pustiti jo v miru in lepo počakati, da sama ali na tó govor navede, ali kakšno knjigo v roke vzame. V njej je sploh mnogo samostalnosti, a ravno to mi jako dopada. V mladosti — ali se še spominaš? — našla sva devoyke, naše besede ponavljajoče, a to nama je tako po volji bilo, da sva se s tem ponasjala, dokler nijsva uvidela, kaj je prav za prav to. Ali ta tukaj — ne! Ta je svojeglavna, ne veruje mnogo ter se ne dá po nobenej avtoriteti v kozji rog ugnati. Prepirla se ravno ne bode, ali udala tudi ne. Često smo se menili o „Faustu“ ali čudno, da o Margareti nikdar ne črhne ni besedice nego samo poslušaj, kar jaz o njej govorim. Mefisto ne dela jej strahu, nego samo „nekaj, kar je lahko v vsacega človeka naravi“.

To so njene lastne besede.

Jaz sem jej hotel dopovedati, da je to „nekaj“ refleksija; toda ona ne umeje te besede v našem smislu, nego v smislu franco-

skega „réflexion“. Čudne razmere so mej nama.

Mogel bi reči, da deloma nanjo vplivam, da jo tako rekoč odgajam; toda i ona prouzročila je, čeravno tega niti sama ne vé, da sem se v marsičem zelo spremenil. Tako gre, na priliko, samo njej hvala, da sem povedal, da so v nekaterih pesniških proizvodih stvari, ki nikakor tja ne spadajo. Koj me spopade sumnja, ko vidim, da je kakšno delo ne vname. Da, odkar njo poznam, vse mnogo bistreje in bolje presojujem nego prej. Biti blizu nje, razgovarjati se z njo, a ne spremeniti se, je nemogoče!

— Kaj neki bode iz vsega tega? vprašuješ Ti. — Nič! Svoj čas, do septembra, sproved bodem v prijetnem društvu, potem pak zopet potoval. Iz začetka dozdevalo se mi bode življenje tožno a navada bode pomagala.

Dobro vé, kako opasna je vsaka zveza mej mladim možem in mlado ženo, in kako nevidoma prijateljstvo v ljubezen preide, toda

jaz bi gotovo vse zveze raztrgal, ako bi preverjen ne bil, da smeja oba, Vera in jaz, povsem mirna biti.

Istina je, priznati moram, da se je mej nama tudi uže nekaj nenavadnega dogodilo. Ne vé, kako je bilo — samo tega se spominam, da smo čitali Puškinovega „Onégina“. Pri tej priliki poljubil sem jej roko. Polehkem odmeknila se je od mene ter me pogledala — takšnega pogleda do denes še nijsem videl. V tem pogledu videla se je razbornost, pazljivost in neka strogost Na jedenkrat zaručen, vstane in odide. V ta dan nijsem več z njo sam biti mogel. Umikala se mi je. Štiri dolge ure kartala se je s svojim možem, z guvernanto in sluškinjo. Drugi dan me pozove z njo na vrt iti. Prišli smo do jezera. Ko sva tam stala, mi brez uvoda šepetaje: Lepo Vas prosim, ne storite tega nikdar več! Koj na to začela mi je nekaj družega pripovedovati. Mene je zelo sram bilo.

Toliko mi je vendar priznati, da nje sliko

Naroda" . . . Gotovo mu bolj ustrezem, če mu po okončanju zborovanja pošljem kratek račun o njegovem delovanju.

Ne samo v političnem delovanju novega praviteljstva vidi narodni duh tolažbo svojemu gorju, ampak tudi ekonomične razmere so se začele v tekočem letu nekoliko boljšati. Nova vlada tudi v tem oziru ne dremlje, a trudi se, da bi kolikor je mogoče oblehčila osodo pla-tečega naselenja.

Bogu bilo je ugodno, da je ruski zemlji poslal obilno letino. Pa da bi blagoslov božji ne propadel za kmetško ljudstvo, da bi sel-ski trud ne obrnil samo sebi v korist odrtnik, bodi si v podobi žida ali kupca, da bi res zemljedelci najprej počutili olehčenje od ran, katere jim je v teku poslednjih let nanosila dragina in nedostatek sploh, a tam pa tam celo glad, treba je od vlade bistrega očesa, treba je raznih pripomočkov, koji bi ohranja-vali prostoto in ubožstvo od goljufije, presite na tuj račun. Tak na pr. so zemstva v mnogih krajih poskrbela, da bodo kmetje žito in druge poljske pridelke sami vozili na tržišča, kjer se vrši velika in mala prodaja: židje in trgovski agentje kmeta v poslednjih časih na trg kar pustili niso. Lovili so ga za nekoliko ur od tržnih mest in prekupovali tam vse njegove pridelke za malo ceno, katere so pozneje pro-davali z velikanskim dobičkom. Posledki take prodaje in kupčije so vsacemu jasni . . .

Posebno blagotvorno pa je tvorila roka praviteljstva na nedavnem sejmu v Nižnjem Novgorodu. Kdo ne pomni strašnih požarov, koji so na tem sejmu še tak nedavno uniča-vali blagá na milijone rubljev? Pred tremi leti poslan je bil tja kot generalni guverner sedanji minister notranjih del, kojemu se je posrečilo udvoriti mir in red. Pa letos se je zopet vse balo . . . Praviteljstvo nij držalo rok križem, a prizadevalo si je, da bi admi-nistrativni trud grofa Ignatjeva tudi v naših burnih časih bil v polnej sili. In tako je v nadi na bogato letino in pri polnem pokoji in odličnem redu obnesel se sejm istinito, kakor gre sejmu vsesvetnemu. Dopisnik „Nov. Vr.“ poročal je nedavno, da je po računu borze v Novgorodu na nedavno prošlem sejmu bilo vsacega roda prometa na več nego 222 mili-jonov rubljev! Svota zares poštena . . .

Zapadna Evropa se roga nad Rusijo in če jo hoče posebno pikniti, zove jo „azijatsko“; pa Evropa bi naj prej pomislila, da njene psovke Rusijo ni malo ne bolé, pač pa bi jo bolelo,

v srci nosim ter da Ti tudi ta list samo pi-šem, da bi o njej govoriti mogel

Ropot konjskih kopit se čuje. To so konji, ki me k njej popeljejo. Moj kočijaž me ne vpraša nikdar več: kam. Čim sem na vozu, požene k Prijmkovim. Dve vrsti od sela, kjer se pot zavije, videti je njegova hiša . . . Vedno se mi srce razveseli, ko okna nje doma zapazim. Stari Schimmel, ki Vero često obišče, ne govori brez uzroka: „to je kraj miru“. Res v tej hiši umesten je angelj miru.

Toda za denes naj to zadostuje. Skoraj Ti zopet pišem . . . Ali o čem? —

Z Bogom! Še nekaj. Vera nikdar ne reče prosto „Z Bogom“ nego zmirom „E, pa z Bo-gom!“ To se mi pa jako dopada.

Tvoj

P. B.

P. S. Ne vem, če sem Ti uže pisal, da je Veri znano, da sem jo snubil.

(Dalje prih.)

če bi njene mogočne zveze z Azijo začele slabeti, če bi Rusija prenehala biti „azijatska“ v istinem pomenu besede, to je, če bi jenjala prvenstvovati na trgih srednje Azije, koje si je pridobila z velikimi žrtvami, gmotnimi in celo krvavimi. Pa upamo, da tega nikdar ne bo. Upamo, da so se razmere mej Rusijo in Kitajem popravile v blagoprijetnem smislu, dasiravno povrnila je Rusija Kuldžo s sosednjo oblastjo, katero je pred nekimi leti zasela, pa zasela samo začasno, dokler Kitaj ne bo v moči urediti svoje pomejne okraje. Upamo, da v nedavnej praski s Tekinci ruska kri nij zastoj tekla. Upamo, da so slavne zmage generala Skobeljeva zagladile mej azijatskimi plemeni neprijetni utis ošabnosti njegovih predmestnikov. Upamo, da zakaspijska želez-nica, odprta v prošlem meseci na 217 vrst od Mihajlovskega zaliva do Kizil-Arvata, ne bo samo prevažnega strateškega pomena, ampak da povzdigne tudi obrt in sploh mirno kulturo v srednji Aziji. In če še denes po besedah nekega angleškega novinarja Mervci proklinjajo Ruse, da so jim preprečili trgovino sužnjev s sosednjo Perzijo, bodo čez nekaj let za trgovsko zvezo Rusije in centralne Azije gotovo peli hvalo in slavo!

—f—.

Domače stvari.

— (Upravni odbor „Narodne ti-skarne“) zboroval je v nedeljo ter se po-svetoval, bi li ne bilo času primerno format našemu listu povečati, ter si naročiti tudi vsakdanje telegrame. Posvetovanje nadaljevalo se bode prihodnjo nedeljo. Danes pa naj svo-jim naročnikom le toliko povemo, da bode „Slovenski Narod“ s 1. januarjem 1882 po-čenši izhajal v večjeji in pomnoženeji obliki in sicer pri ravno istej ceni.

— (C. kr. nadsodnija v Gradci) je dva po Neži P. iz Pšate pri c. kr. okrajnej sodniji na Brdu v slovenskem jeziku vložena rekurza ugodno rešila, in sicer jed-nega odbila, družemu pa ustregla. Dotični nadsodnijski odločbi datirani sta s 5. oktobrom 1881 ter zaznamovani s številkami 12.193 in 12.194. — Mi z veseljem pozdravljamo to spo-korjenje visoke nadsodnije ter se obračamo do svojih prijateljev, da naj odslé vse rekurze in vse apelacijske spise v slovenskem jeziku vlagajo, potem pa nam o uspehu poročajo. Sploh bo-demo na justične razmere prav ljubeče pazili ter poročali o vsakej še tako neznatnej zade-vici, katera bode pričala o napredku sloven-ščine pred sodnijami.

— (Gosp. poslanec Adolf Obreza) je tudi letos podal svojim volilcem tiskano po-ročilo o svojem delovanju v državnem zboru in sicer pod naslovom: Svojim volilcem o svojem delovanju v zborovanju državnega zbora na Du-naji l. 1880—1881. Poroča Adolf Obreza, po-slanec deželnihi občin notranjskih. Založil po-ročevalec. Tisk J. Blaznikov. V Ljubljani 1881.

— (G. dr. Friderik Keesbacher) poslal nam je nemško pismo v hišo, v kate-rem trdi, da nij pisatelj v zadnjem „Wochen-blattu“ priobčenega pamfleta „An die slove-nischen Volksbeglückter“ in da je še le iz ome-njenega nemškega tednika izvedel, da ta poem sploh eksistira. Mi ta popravek radi objavimo in smo svojo prvo notico le zategadelj prinesli, ker se je sploh po mestu govorilo, da je gospod doktor, ki je uže marsikateri političen poem napravil in je zategadelj tudi znan, da mu gladko teče nemški verz, skoval omenjeni pamflet. Da

je bila gospodu doktorju dana priložnost, de-mentirati splošno govorico po mestu, mu mora samemu ljubo biti. Mi bi bili njegov popravek tudi tedaj priobčili, če bi se gospod doktor ne bil skliceval na §. 19 tiskovnega zak., ki nas, kakor je znano, kratko nikar ne veže, da bi v svoj list sprejemali nemške popravke.

— († Gospod Anton Potočin.) Iz Zidanega mosta se nam poroča prežalostna vest, da je mladi gospod Anton Potočin, vrl narodnjak, nagle smrti umrl. Pogreb bode v petek 28. dan t. m. ob 9. uri zjutraj. Bodi mu lahka gomila!

— (V deželnem zboru koroškem) se je 24. dan t. m. jednoglasno sklenilo, naj se stavi do vlade peticija, naj bi se podaljšala Rudolfova železnica do Trsta. Kakor znano, so bili istih mislij deželni zbori kranjski, tržaški in solnograški.

— (Kmetijska posojilnica v No-vem mestu,) in tako tudi druge podružnice sklenile so prositi c. kr. kmetijsko družbo, da bi ona pri deželnem zboru na to delala, da bi se upeljal „kmetijski nauk“ v ljudskih šolah kot obilgatni predmet in da bi osnovale se nadaljevalne kmetijske šole za dečke, ki so spolnili 12. leto — mesto ponavljalne šole.

— (Štiri ponarejene desetake) dal je kmet ob hrvatskeji meji na živinskem sejmu v Tinsku okraji Šmarijskem, za kravo posestniku Jakobu Šaleju. Ponarejene bankovce so prepozno spoznali, tako da je goljuf lahko popihal jo.

— (Sacher-Masoch) izdajatelj nemš-kega časopisa „Auf der Höhe“ nam piše, da bode v tem svojem časopisu simpatično raz-pravljaval avstrijske razmere, in da se bode uredništvo kolikor mogoče ravnalo po kosmo-političnih načelih. V prihodnjem zvezku obja-vil se bode, kakor smo uže poročali Radicev spis o Preširnu. Mesto tiste, Slovanom stru-peno sovražne „Gartenlaube“ bode pač bolje, da se vsakdo, ki ima uže potrebo po takem listu, naroči na Sacher-Masochov časopis.

— (V zalogi Leona Woerla) v Würzburgu in v Beči izšel je „Österreichischer Lieb Frauen Kalender“ za leto 1882. Kdor take stvari potrebuje, lahko si omenjeni koledarček naroči iz Dunaja (I. Spiegelgasse 12.)

Razne vesti.

* („Na gorah“ se zove novi veliki ru-ski roman od P. J. Neljnikova.

* (Raphael Monti.) V Londonu je 17. dan t. m. umrl slaven italijanski kipar Raphael Monti v starosti 63 let. Narodil se je v Milanu, v kiparstvu ga je poučeval njegov oče in uže kot deček je dobil zlato medaljo cesarske akademije v rojstnem mu mestu za kip: „Aleksander, Buccfala kroteč“. V letu 1848 je bežal v Angleško, kjer je do smrti ostal.

* (Ivan Kašpar Bluntschli) je v 21. dan m. m. umrl v 73 letu svoje starosti. Njegovo delovanje na pravnem polji je znano, osobito je znano njegovo „občno državno pravo“ in pa „moderno narodno pravo.“

* (Švedski kralj) Oskar dovršil je pred kratkim dramo v 5 činih pod naslovom: „Kronburški grad“.

* (Prebivalstvo vsega sveta) znaša zdaj 1.455.000.000 duš. Vsako leto priraste okolo 16 milijonov duš.

* (Od veselja umrla.) V 17. dan t. m. prišla je blizu 40 letna, slabo oblečena žena v loterijo in vprašala loteristko, če so bile številke 15, 47, 32 zadnjo soboto v Linci vlečene. Loteristka je odgovorila, da so bile. Žena sklenila je nad glavo roki in zavpila: „Ježeš, Marija! Zdaj je konec mojei bedi, jaz sem za-dela terno.“ Potem še povprašala loteristko, kako visok je dobiček in če bi mogla denar

uže v ponedeljek dobiti. Ko je loteristka odgovarjala na ti vprašani, zakričala je najedenkrat žena in pala nezavestna na tla. Prišel je zdravnik, a žena je bila uže mrtva, revica.

Narodno-gospodarske stvari.

O prvej dolenskej kmetijske razstavi v Novem mestu

(Dalje.)

poroča Ant. Derganec, tajnik kmet. podružnice.
V vedi in umetnosti nam je rešenje.

Tako razstavo osnovala je uže novomeška kmetijska podružnica, ki si smatra za svojo sveto dolžnost kmetijski stan spraviti na najvišjo stopinjo kmetijskega blagostanja; ona je napravila v ta namen 2. 3. in 4. oktobra t. l. prvo dolensko kmetijsko razstavo, katera se je nepričakovano izvrstno obnesla. Razstava spolnila je na vse strani svojo dolžnost, ona bode prinesla v bodočnosti stoternega sadu, kajti utis, ki ga je dobil vsak obiskovalec te razstave, ne samo veliko posestnik in graščak, ampak tudi, kar je posebno važno, kmetovalec sam, ne bode izginil mu tako hitro iz spomina. V istini! razstava je bila tako bogata in v vseh strokah kmetijstva zastopana, naj bode uže, kar se tiče poljedelskih, vinorejskih, sadjarskih pridelkov, naj bode, kar se tiče kmetijskih strojev in orodja, da se je vsak le čuditi moral, kako je mogoče bilo v tem kratkem času (razstava je bila čisto improvizirana, o njej nij nikdo ničesar vedel, preden se nij razglasila v časnikih) toliko skupaj spraviti. — To bi ne bilo v istini mogoče, ko bi ne imel razstavnih odbor predsednika, kakeršnega je našel v gospodu Ant. Ogulinu, le njegovemu marljivemu prizadevanju se imamo zahvaliti, da se je razstava tako krasno izvršila. Gosp. predsednik se je sam potrudil, da je nabral tvarine v tako obilnej množici od vseh strani naše Dolenske, on je mej tem tudi v razstavi tako okusno in umetno vsako reč uredil, da mu mora hvalo dati, ne samo razstavnih odbor, marveč vsakdo, kdor se zanima za napredek kmetijstva sploh in za pravi uspeh, ki ga bode imelo po pravici v nekoliko letih kmetijstvo na Dolenskem, po prvej tako izvrstnej razstavi.

Očitna hvala torej častitemu starčku in, da govorim v smislu gospoda vodje Dolence, ko mu je napil pri banketu, naj ohrani ga Bog zdravega in veselega toliko let, kolikor ima sivih las še na glavi. Hvala ta obstoji sicer le v besedah, največja hvala naj bode mu pa notranja zavest, da je za napredek in boljše stanje kmetijstva nekaj koristnega storil. —

Iz zapisnika prve dolenske kmetijske razstave v Novem mestu objavljam pa sledeče: Novomeška kmetijska podružnica je pri svojem občnem zboru 18. avgusta 1881 sklenila, da naj bi se osnovala kmetijske i. s. premakljive razstave, ki bi se potem vsako leto vrstile v Novem mestu, Krškem in v Metliki, kar se je uže leta 1877. 4. aprila pri občnem kmetijskem zboru v Novem mestu sklenilo, zaradi elementarnih nezdod pa, od katerih je bila naša Dolenska zeló obiskovana, da letošnjega leta ne izpeljalo.

Kmetijska podružnica je izvolila za letošnji razstavní kraj Novo mesto in odločila za razstavne dneve 2. 3. in 4. oktober 1881, ob jednem pa tudi imenovala razstavní odbor in sodnike zastran razpisanih daril. Tudi krška kmetijska podružnica imenovala je svoje ude za razstavní odbor in sodnike; za metliško kmetijsko podružnico, katera je uže po smrti Homača, bivšega predsednika te podružnice, brez načelnika, sta imenovala prva dva razstavna odbora te ude.

Razstava se je vršila v prostorih prvega narodnega doma v novomeške čitalnici, katero je gosp. predsednik čitalniškega društva razstavnemu odboru radovoljno prepustiti blagovolil.

Razstavo otvoril je 2. oktobra 1881 dopoldne ob 10. uri c. kr. okr. glavar g. Jožef Ekel, katerega je imenoval c. kr. deželni predsednik velečastiti gospod And. Winkler za

svojega namestnika, ker samemu nij bilo mogoče pri razstavi navzočnemu biti zaradi obravnav v deželnem zboru. 4. oktobra ob 12. uri popoldne zatvoril je zopet g. okr. glavar razstavo.

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani bila je zastopana po g. Rih. Dolenci, vodji deželne sadje- in vinorejske šole.

2. oktobra predaval je g. vodja Dolence o vinoreji in o važnosti sadjereje osobito za našo Dolensko v krasnem govoru in g. predsednik razstavnega odbora Ant. Ogulin o mošnih in vinskih preiskavah in 3. oktobra o trtnet uši.

Za darila odločil je razstavní odbor častne-diplome 1. in 2. reda in pohvalna pisma. Prve delila je c. kr. kmetijska družba, druga kmetijska podružnica v Novem mestu.

(Dalje prih.)

Dunajska borza 26. oktobra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	76 gld. 35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	77 " 35	"
Zlata renta . . .	93 " 15	"
1860 drž. posojilo . . .	132 " 75	"
Akcije narodne banke . . .	827 " "	"
Kreditne akcije . . .	363 " 75	"
London . . .	118 " 40	"
Srebro . . .	— " —	"
Napol. . .	9 " 38	"
C. kr. cekini . . .	5 " 60	"
Državne ma. ke . . .	58 " 05	"

Tržne cene

v Ljubljani 26. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — reč 6 gld. 01 kr.; — ječmen 4 gld. 56 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 36 kr.; — prosó 4 gld. 71 kr.; — kornuza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 98 kr.; mast — gld. 72 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 23 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 60 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Cenó!

Krasno delo.

S podobami po naravi slikanimi.

Mestu 6.— za le gld. 2.

Mi imamo več eksemplarov naslednjega dela, ki ga prodajemo za le gld. 2: (606—1)

Velika ilustrirana

zeliščna knjiga.

Obširno popisavanje

vseh

rastlin in zelišč,

glede njihove koristi, njih vpliva in rabe, njihove vzgoje, nabire in ohranitve.

Z navodom

za pripravljanje vseh mogočih zdravil, zeliščnih sokov, sirupov, konserv, latverg, esenc, vod, praškov, olj, mazil, prilepkov, kuglic, pomač, kakor tudi mnogih skrivnih in domačih sredstev.

Po najnovejših virih predelano.

S koloriranimi podobami.

1879. 8°, 700 strani. Popolnem novo.

V Gradci: P. Cieslarjeva knjigarna.

Tuji

24. oktobra:

Pri Stonu: Lenassi iz Schwarzenberga.
— Kreutzberg z Dunaja. — Schauta iz Ham-
— mestila. — Hofholzer iz Kočevja. — Komik
iz Javorja.
Pri Maliči: Fernav, Wengraf, Sanl,
Atlas in Bobatsch z Dunaja. — Wolgemuth
iz Pole. — Cavaheri iz Trsta. — Zovenkel
iz Lichtenwalda.

V soboto dné 29. oktobra 1881

se odpre svetnoslavna

Kreutzbergova

MENAŽERIJA

na Kolizejskem trgu.

Vsak dan ob 3. in 5. uri:

Predstave Kreutzberga ml. v centr. kletki.

(Afrikanska zverjád: Levi, risi, dva jagvarja, dve hijeni in mnogo drugih.)

(607—1)

Natanóneje povedó plakati.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Kdor hoče

(389—27)

slabe zobe

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi,
dobi sovet in pomoč pri

Ehrwerthu, zdravniku za zobe.

Št. 14.775.

(600—3)

Razglas.

Dné 15. t. m. je nekemu prebivalcu tukajšnjega kolodvora južne železnice pes (prepeličar), ki je dolgo dlako, dolga viseča ušesa in dolg kocast rep imel, sive barve, belo in črno progast, ušel in se do 19. t. m. okolo klatil in mnogo drugih psov ugrizel.

Dné 19. t. m. je bil potem ta pes blizu sv. Krištofa bolan ujet in je denes zjutraj poginil.

Pri sekciji tega psa se je pokazalo, da je za steklino poginil.

Vsled tega se, opiraje se na postavbo od 29. februarja 1880 (št. 35 drž. zakon.) in na ukaz ministerstva notranjih zadev itd. od dné 12. aprila 1880 (št. 36 drž. zakon.) zapové, da smejo v celem mestu psi skozi 3 mesece le s torbo (naustnico) okolo letati, ali pa se morajo povsod zunaj hiše na vrvi voditi.

Psi, kateri bodo prosto okolo letali, se bodo polovili in pokončali; proti dotičnemu posestniku se bode v smislu §. 45 postavbe od 19. februarja 1880 (št. 35 drž. zakon.) postopalo.

Ob jednem se opomina, da bo postavne naredbe tudi c. kr. okrajno glavarstvo za okoličico v daljavi 4 kilometrov upeljalo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 20. oktobra 1881.

Župan: Laschan.

Cené ure!

Po poštnem povzetji pošiljam in če pošlatev ni povoljna, dam denar nazaj. Vsako naročilo je torej neriskirano.

- 1 cylinder-uro od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 12 — zdaj gld. 5.25.
- 1 anore-uro od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 15 — zdaj gld. 7.25.
- 1 srebrno anore-uro z verižico; prej gld. 25 — zdaj gld. 11.25.
- 1 srebrno remontoir-uro-Washington z verižico; prej gld. 30 — zdaj gld. 15.
- Zlate ure za gospe; prej gld. 40 — zdaj gld. 20.
- Zlate remontoirs; prej gld. 100 — zdaj gld. 40.

Jamči se za 5 let.

PH. FROMM,

Uhrenfabrikant, Rothenurmstrasse gegenüber der Wollzeile, Wien.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliči,

o odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stajeci in znamenjem: 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo (335—5) lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.